

PAIGEO

PALLAS ATHÉNÉ INNOVÁCIÓS ÉS GEOPOLITIKAI ALAPÍTVÁNY

World Economic Forum 2019

Bendarzsevszkij Anton, Gere László, Maráci Fanni

PAGEO Kutatóintézet - POLICY BRIEF – 2019. 01. 31.

A World Economic Forum 2019-es, 49. éves davosi találkozójának központi témáját az a narratíva adta, miszerint egy új világgazdasági korszakban élünk, melyet a mostanában divatos és szinte mindenre felhúzható 4.0-ás számozást követve „Globalizáció 4.0” névre kereszteltek. A világ különböző részeiről érkező meghatározó vezetők azért gyűltek most össze, hogy az ezzel kapcsolatban felmerülő kihívásokról, együttműködési lehetőségekről és megoldási javaslatokról indítsanak párbeszédet.

- Az idei találkozó témáját a globalizáció új hulláma, az úgynevezett **Globalizáció 4.0**, annak lehetőségei és kihívásai adták
- Az általános hangulatot **pesszimizmus** jellemezte a világgazdasági folyamatokkal és a felmerülő kockázatokkal kapcsolatban
- **Látványos távolmaradók** voltak az idei találkozóról Donald Trump, Xi Jinping, Vlagyimir Putyin, Emmanuel Macron és Theresa May
- Az **IMF** a találkozó előtt frissítette gazdasági előrejelzését, melyben a korábbiakhoz képest **visszafogottabb növekedést jósolnak** idén és 2020-ban
- **Antonio Guterres** ENSZ-főtitkár **együttműködésre és szolidaritásra szólította fel az országokat** a globális kockázatok kezelésére
- **Mike Pompeo** videóüzenetben beszélt az **Egyesült Államok erősödő világgazdasági és világpolitikai pozíciójáról**, melyet a jövőben tovább kíván javítani az ország
- **Angela Merkel** hangsúlyozta a **multilaterális intézményrendszer** fenntartásának és reformjának **fontosságát**
- **Sir David Attenborough** a **klímaváltozás visszafordíthatatlan következményeire** hívta fel a figyelmet, sürgetve az ezzel kapcsolatos azonnali gyakorlati lépések megtételét
- **Kínát Wang Qishan elnökhelyettes képviselte**, aki beszédében a multilateralizmus erősítését és a kölcsönös előnyök érdekében történő együttműködést hangsúlyozta
- **A szankciók miatt távol maradtak az idei davosi fórumtól a legnagyobb orosz vállalatok vezetői**, és a hivatalos delegációt legmagasabb szinten az orosz gazdaságfejlesztési miniszter, **Makszim Oreskin** képviselte
- Az **orosz delegáció legfontosabb feladata** volt a fórumon, hogy meggyőzze a befektetőket, hogy **Oroszországba fektessenek**

A január 22-25. között rendezett eseményen mintegy háromezren vettek részt, a vállalati, kormányzati, civil- és oktatási szférából, továbbá a kultúra és média területeiről. Ugyanakkor az idei **találkozóról látványosan hiányoztak „nagy nevek”**; nem volt ott az Egyesült Államok elnöke, Donald Trump, ahogy a kínai elnök, Xi Jinping, vagy az orosz kormányfő, Vlagyimir Putyin sem. Európai részről sem Theresa May brit miniszterelnök, sem Emmanuel Macron francia elnök nem vett részt a találkozón. A tavalyi eseményhez képest most az általános hangulat is sokkal borúsabb, pesszimistább volt, rendkívül **sok szó esett a növekvő globális kockázatokról és feszültségekről**, ami tulajdonképpen jól tükrözi a közelmúltban lejátszódott világpolitikai folyamatok irányát is.

A találkozó fő témái, legfontosabb résztvevői

Az esemény központi témáját adó **Globalizáció 4.0 két fő folyamatra fókuszál**: az egyik, hogy **legfőbb ideje a globális együttműködés megteremtésének**, ugyanis az afelett érzett jogos frusztráció, hogy nem sikerül megvalósítani a globalizáció által ígért folyamatos életszínvonal-emelkedést, populizmusba és nacionalizmusba sodorja a különböző országokat. A második pedig, hogy a digitális forradalomnak köszönhetően egészen gyökeres változások hullámai teljes mértékben átalakítják az életünket. A globális klímaváltozás következményeinek réme pedig arra kényszeríti az emberiséget, hogy minél előbb megoldást találjon a világgazdaság hatékonyabb működtetésére.¹

A legfiatalabb résztvevő a 16 éves dél-afrikai vadfotós, Skye Meaker volt, míg a legidősebb a 92 éves brit természettudós és televíziós személyiség, Sir David Attenborough. A jelen lévők között volt még Shinzo Abe japán miniszterelnök, Jair Bolsonaro frissen megválasztott brazil elnök, Angela Merkel német

kancellár, Wang Qishan kínai elnökhelyettes, Giuseppe Conte olasz miniszterelnök, Benjamin Netenyahu izraeli miniszterelnök, Antonio Guterres ENSZ-főtitkár, Jens Soltenberg NATO-főtitkár, Christine Lagarde IMF-vezető, továbbá számos ország és nemzetközi intézmény magas rangú tisztségviselői és képviselői. (Az esemény honlapja szerint idén nem volt magyar résztvevője a találkozásnak.)²

Mit jelent a Globalizáció 4.0?

A globalizáció új hullámát éljük meg jelenleg (az első három globalizációs hullám: (1) az első ipari forradalomtól az I. világháború kirobbanásáig, (2) a II. világháború utáni talpra állás időszak, végül (3) a Szovjetunió összeomlásától a világgazdasági válságig (1989-2008) tartó időszak³).

A mostani időszakot minden eddiginél jobban veszélyezteti a **globális klímaváltozás**, ezért ahhoz, hogy ennek hatásaival képesek legyünk megbirkózni, globális együttműködésre és innovációra van szükség, a szereplők minél szélesebb körének bevonásával. Ezt az időszakot a **technológiai forradalom** is jellemzi, kérdés, hogy annak hatásaira milyen mértékben állunk készen. Erre az egyik legjobb példa a városok felkészülése: azok a városok, melyek nem alkalmazzák már most az okos technológiákat, óhatatlanul le fognak maradni a versenyben. De az elkövetkező egy-két évtizedben az oktatás és foglalkoztatás is jelentős mértékben átalakul majd. Ennek a folyamatnak is biztosan lesznek egyaránt vesztesei és nyertesei, és itt is kulcsfontosságú a változásokra való felkészültség és a változásokhoz való alkalmazkodóképesség.⁴

Meglehetősen időszerű tehát a globalizáció új hullámának új kihívásaival globális körben foglalkozni.

Az esemény legfontosabb eredményei

Az elhangzott előadások és beszélgetések hat altéma köré csoportosíthatók: **a multipoláris világ geopolitikája; ipari rendszerek és technológiai kérdések; a gazdaság jövője; a kockázatokkal szembeni rugalmasság a rendszerszintű gondolkodás elősegítésére; humán tőke és társadalom; globális intézményi reform.**⁵

Gazdaság és politika

A tavalyi találkozóhoz képest idén borúsabb gazdasági hangulat jellemezte a diskurzust, pesszimistább hangvételű nyilatkozatokat tettek a résztvevők. **Christine Lagarde**, az IMF vezetője például elmondta, hogy az IMF korábbi becsléséhez képest legfrissebb gazdasági előrejelzésében már **lassabb gazdasági növekedést prognosztizál mind 2019-re, mind 2020-ra.** Ugyan ez nem jelenti azt, hogy teljes recesszióra számítana a szervezet, azonban számol a növekvő kockázatokkal és kereskedelmi feszültségekkel, Kína lassulásával és a geopolitikai bizonytalanságokkal, melyek mind negatív hatással lesznek a jövőbeli növekedésre.⁶

Antonio Guterres ENSZ-főtitkár azt emelte ki a világ helyzetét értékelő beszédében, hogy az egyre **növekvő globális kihívások megoldásához sokkal nagyobb szolidaritásra van szükség** az egyes nemzetek között, hiszen a globalizációnak köszönhetően az országok egyre inkább egymásra vannak utalva. Külön kitért a világ három szuperhatalma, **Kína, Oroszország és az USA viszonyára** (leszögezve, hogy immár nem egy-, vagy kétpólusú, hanem többpólusú, multipoláris világban élünk), ami véleménye szerint **még soha nem volt annyira működésképtelen**, mint amilyen most. **Három kockázatot azonosított**, melyek szerinte a legnagyobb veszélyt jelentik a világ gazdaságra: (1) a kereskedelmi feszültségeket (utalva természetesen az USA-Kína közötti kereskedelmi

háborúra), melyek egyúttal politikai feszültségeket is okoznak, (2) az eladósodottság szintjét, mely jelenleg magasabb, mint a gazdasági válság kirobbanásakor, és jelentősen korlátozza az egyes országok mozgásterét, illetve jelentős instabilitást okoz a pénzügyi piacokon, végül (3) a klímakockázatot, ami a közeljövő legfontosabb rendszerszintű kockázata. Ezzel kapcsolatban különösen sötétben látja a jövőt, ugyanis bár talán lennének technológiai megoldások a helyzet kezelésére, a politikai akarat még mindig hiányzik a megfelelő lépések foganatosításához.⁷

Mike Pompeo, az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztere, bár személyesen nem jelent meg az amerikai kormányzati leállás miatt, videón keresztül bejelentkezett a találkozóra. Beszédében elmondta, hogy **„új szelek fújnak” világszerte**, a kérdés, hogy vajon ez a jó idő, vagy ellenkezőleg, vihar közeledtét jelzi-e – utalva ezzel a globálisan egyre növekvő bizonytalanságra számos területen. A kérdést meg is válaszolta, szerinte mindezek a folyamatok valamiféle pozitív változást jeleznek előre.

A nemzetközi intézményrendszerrel kapcsolatban azt mondta, hogy azok nem tudnak kiállni az egyes országok polgárai mellett, azokért csak a megválasztott vezetők képesek kiállni. **A multilaterális szervezetek elé helyezi tehát a nemzeteket**, az erős határokat és a szuverenitást.

Az amerikai gazdasággal kapcsolatban kiemelte, hogy az utóbbi időben még a visszafogott globális

gazdasági növekedés ellenére is **jelentős növekedést ért el.**

A **globális kockázatok** közül kiemelte **Észak-Korea** nukleáris programját, **Iránt, Kína** gazdasági modelljét, valamint a **radikális iszlám terrorizmust.** Azonban mindezen körülmények között is az Amerika-vezette „koalíció” jelentős eredményeket ért el. Ezért az USA mint globális szereplő ezekben a nehéz időkben is optimistán tekint a jövőbe.⁸

Davosban előtérbe került a régóta húzódozó **venezuelai gazdasági és politikai válság** témája is. **Brazília, Kolumbia és Peru vezetői, valamint a kanadai külügyminiszter közös állásfoglalást adtak ki,** melyben biztosítják Juan Guidót, Venezuela ideiglenes elnökét országaik támogatásáról. A davosi találkozón külön szekció foglalkozott a válság sújtotta ország helyzetével, melyben a szakértők a jövőbeli lépésekről beszélgettek az ország gazdasági talpra állása érdekében.⁹

Shinzo Abe japán miniszterelnök az ország **gazdaságpolitikai eredményeit mutatta be,** az úgynevezett „womenomics”-ot, melynek egyik sarokpontja a női foglalkoztatottság növelése. Ennek köszönhetően 2012 óta Japánban mintegy 2 millió női munkavállaló lépett a munkaerőpiacra, jelentős lökést adva az ország gazdasági teljesítményének. Ez a folyamat pedig egy önmagát erősítő ciklust generál, a foglalkoztatottság növekedése ugyanis nagyobb keresletet gerjeszt, ami pedig további foglalkoztatottság-növekedést eredményez.¹⁰

Részt vett az eseményen **Jacinda Ardern** új-zélandi miniszterelnök is, a világ legfiatalabb kormányfője is, aki elmondta, hogy Új-Zéland a gazdasági jólét mellett egyre nagyobb hangsúlyt fektet a nemzet társadalmi jólétére, ezért 2019-től a kormány bevezeti az úgynevezett „**jól-léti költségvetést**”, melynek lényege, hogy a szakpolitikák az emberi élet minőségére is hatással legyenek. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a költségvetés összeállításakor a minisztereknek bizonyítania kell, hogy az egyes költségvetési tételeknek tényleges, hosszú távú pozitív hatása van az emberek életére.¹¹

A Dél-afrikai Köztársaság elnöke, **Cyril Ramaphosa** optimistán tekint az afrikai gazdasági felzárkózás és felemelkedés lehetőségeire. Beszédében elmondta, hogy országa az elmúlt negyedszázadban hatalmas fejlődésen ment keresztül, és bár az elmúlt évtizedben ez a növekedés lassult, a jövőben ismét gyorsulás várható. A technológiai forradalom révén ugyanis az országnak **lehetősége nyílik bizonyos technológiai lépcsőfokokat átugorva a legújabb megoldások alkalmazására,** ami soha nem látott fejlődési előnyt biztosít.¹²

Európa jövője

Külön szekció foglalkozott az eltérő európai jövőképekkel. Ennek keretében az olasz

miniszterelnök, **Giuseppe Conte** a **globalizáció okozta károkról** panaszkodott, illetve arról, hogy azok milyen negatív hatást gyakoroltak az olasz középosztályra, hangsúlyozva **Olaszország csalódottságát az Európai Unió intézményében**. Beszédének központjában az állt, hogy a hatalmat a nép kezébe kell visszaadni, hogy képes legyen felülkerekedni reménytelenségén.¹³ **Pedro Sánchez**, **Spanyolország miniszterelnöke** a **gazdaság digitalizációjának lehetőségeire és kihívásaira fókuszált**, valamint arra, hogy a technológia előnyei ne csak egy bizonyos társadalmi réteg javát szolgálják, ne alakuljon ki egy „új technológiai szakadék”.¹⁴ **Angela Merkel** német **kancellár** védelmébe vette a globális intézményeket és **megerősítette elköteleződését a multilateralizmus iránt**, emlékeztetve a hallgatóságot arra, hogy ezek segítségével milyen hatalmas fejlődést ért el az emberiség az elmúlt 50 évben. Érvelésében kitért arra, hogy a gazdasági fejlődésre vonatkozó negatív jövőbeli kilátásoknak is éppen a gyengülő nemzetközi kapcsolatok az egyik fő okozói. Ezzel szemben az EU mint az egyik ilyen multilaterális intézmény képes jó válaszokat adni a jövő kihívásaira – utalt a nemrégiben aláírt, német-francia kapcsolatokat (és a remények szerint az EU egészét) erősítő megállapodásra. Ugyanakkor **az intézményrendszerrel kapcsolatban** elmondta, hogy az **reformokra szorul**, sok esetben nem elég gyors reagálású, vagy jelentősen veszített súlyából az idők során, illetve **nem képviseli megfelelő mértékben a jelenlegi erőviszonyokat** – utalt a fejlődő gazdaságok alulreprezentáltságára –, ezen változtatni kell.¹⁵

Klímaváltozás

Az eseményen részt vett **Sir David Attenborough**, a világhírű brit természettudós, aki az egyik legnagyobb visszhangot kiváltó beszédében hangsúlyozta, hogy az „**Édenkert nincs többé**”, olyan mértékű kárt okozott már az emberiség a természeti környezetben, ami visszafordíthatatlan következményekkel jár mind a klímaváltozás, mind a biodiverzitás csökkenése szempontjából. Ezért **gyakorlati lépéseket sürget mind a kormányok, mind a vállalatok részéről**, az elkövetkező néhány év eseményei és iránya ugyanis a következő évezredek alakulását határozhatja meg. Ezért többek között a gazdasági modellek megváltoztatására van szükség, képesnek kell lennünk kezelni a növekedés végét, ugyanis **végtelen növekedés véges feltételek között egyszerűen nem létezhet**.¹⁶

A foglalkoztatás jövője

Az ideai találkozón kiemelt figyelmet kapott a **munkahelyek jövőjének kérdése**, az ezzel kapcsolatos gondolatokat öt fő pontban lehet összegezni:

- **Jack Ma**, az **Alibaba vezetője** azt mondta: **olyan embereket szeret alkalmazni, akik okosabbak, mint ő maga**, akikből később akár a saját főnökei is lehetnének. Ezzel biztosítani lehet, hogy egy cég hosszabb távon is fejlődőképese legyen.

- **Ginni Rometty, az IBM vezérigazgatója** az **oktatás és a karriermodell gyökeres változásának szükségességére hívta fel a figyelmet**, ugyanis az automatizáció elterjedésével ténylegesen veszélybe fognak kerülni munkakörök.
- **Allen Blue, a LinkedIn társalapítója több nőt vonna be a technológiai munkakörökbe**, ugyanis azzal, hogy a mesterséges intelligenciákat és gépi tanulással működő alkalmazásokat nagyrészt férfiak programozzák, számos fontos szempont figyelmen kívül marad.
- **Muriel Pénicaud francia munkaügyi miniszter** hazája átképző programjáról beszélt. Franciaországban a munkavállalók évi **500 eurós támogatást** kapnak egy általuk választott **képzési programban való részvételre**, ezáltal biztosítják a munkaerő rugalmasságát és alkalmazkodóképességét.
- Végül **John Flint, a HSBC bank vezérigazgatója** a pénzügyi szektor talpra állásáról beszélt a gazdasági válság után, és hogy a **bankszakma teljesítményében milyen hangsúlyos szerepet kell szánni a mentális egészség megőrzésének**.¹⁷

Kína részvétele a fórumon

A Kínát képviselő **Wang Qishan** elnökhelyettes **Magabiztosnak maradni és együtt dolgozni a közös jövőnkért** című beszédében Kína gazdasági fejlődését történelmi, kulturális és filozófiai okokra vezette vissza – az aktuális jelenségek megértéséhez a múlt tanulmányozásának fontosságát hangsúlyozta. Wang elmondta, hogy a Kínai Népköztársaság az alapítása óta eltelt hetvenedik évben is **kitart a Kommunista Párt céljai mellett**, továbbra is azok maradnak az ország társadalmi, politikai és gazdasági rendszerének irányítói.¹⁸

Említette a **kínai nép békeszerető**, más kultúrákat tiszteletben tartó, azoktól szívesen tanuló

természetét; az ország elmúlt hetven évének eredményeit is ennek a hozzáállásnak és a más népekkel való együttműködésnek köszönhetik.

A **globalizáció által létrehozott kihívásokról és előnyökről** egy torta hasonlatán keresztül beszélt – a **globalizációt megállítani nem érdemes**, a tortát tovább kell készíteni, azonban azok szeleteit **igazságosabb arányban kell elosztanunk egymás között**.¹⁹

A multilateralizmust életben kell tartani, a **technológiai újítások köré pedig olyan szabályrendszer létrehozása** vált szükségessé, ami lehetővé teszi, hogy a fejlesztések valóban az emberek érdekeit szolgálják, és hozzájáruljanak a nemzetközi békéhez, biztonsághoz, demokráciához, átláthatósághoz és a kölcsönös előnyökhöz.

Az elnökhelyettes beszédére több **pozitív reakció** érkezett, csakúgy, mint a hasonló gondolatokat megfogalmazó Xi Jinping két évvel korábbi megszólalására, aki először hangsúlyozta **Kína növekvő szerepét a globális kormányzásban**.²⁰

Soros György ezzel ellentétben éppen Kína és a Xi Jinping elnök által gyakorolt autoriter vezetői struktúra veszélyeire hívta fel a figyelmet, beszédében rendkívül élesen a nyílt társadalmakat fenyegető, legveszélyesebb ellenfélnek nevezve Xi-t.

Meglátása szerint a kínai vezetés a **gépi tanulás és a mesterséges intelligencia fejlesztéseit lakosságának elnyomására** használja fel. Arra figyelmeztetett, hogy **társadalmi kreditrendszerben** összegyűjtött tetemes mennyiségű adatnak és az erre a célra kifejlesztett algoritmusoknak köszönhetően könnyen elkülöníthetővé válnak az **egypártrendszerre veszélyt jelentő egyének**, akikkel ehhez mérten bánnak majd a hatóságok.²¹

Soros saját megfogalmazása szerint egy évvel korábban még Kína nagyobb fokú bevonását támogatta a nemzetközi rendszerbe, mára azonban **megváltozott Xi Jinpinggel kapcsolatos véleménye**, és nem helyesli Trump megengedő hozzáállását. A milliárdos szerint **Kína és az Egyesült Államok hidegháborúban állnak egymással**, ami valódi harcokba fordulással fenyeget.²²

Kritika érte tehát a Fórumon a kínai gazdaság növekedésének lassulását, és az ország vezetésének autoriter fordulatát is, azonban **a mesterséges intelligencia területén** egyesek már egyenesen a kínaiak elsőbbségéről beszéltek az amerikai kutatók eredményeivel szemben. Az **AI-technológiákkal kapcsolatos fejlesztések a kormány prioritásai között szerepelnek**, és azok fontossága a vállalati vezetők számára is egyértelmű. Ez a PwC tanácsadó cég éves CEO-felméréséből is látszik, melyben a kínai vezetők 84%-a értett egyet azzal az állítással, miszerint **a mesterséges intelligencia jelentősége meghaladja majd az internetét**. Ugyanerre a kérdésre az amerikai társaiknak csak mintegy 38%-a felelt igennel. Ha az USA mind az AI-technológiák fejlesztésébe fektetett összegekkel, mind pedig azok vállalati támogatásának szintjén elmarad Kína mögött, az **hamarosan komoly előnyre tehet szert** a mesterséges intelligencia területén.²³

A fórum orosz résztvevői

Az elmúlt években Oroszországot a Davosi Fórumon hagyományosan a legfontosabb orosz

vállalatok vezetői, valamint kormányzati delegáció képviselték, minimum miniszterelnök-helyettesi rangban. Dmitrij Medvegyev – elnökként és miniszterelnökként is többször járt a fórumon az elmúlt években, **Vlagyimir Putyin utoljára tíz éve, 2009-ben**, még kormányfőként.

Az idei évben az **orosz delegáció részvétele sokáig közel állt a megghiúsuláshoz**, de végül a megvalósult részvétel is erősen korlátozottnak mondható. A World Economic Forum davosi találkozójának évek óta állandó három orosz résztvevője – a VTB Bank vezérigazgatója, Andrej Kosztyin; Oroszország egyik leggazdagabb embere, az energetikai szektorban utazó Renovo cég vezetője, Viktor Vekszelberg; és az iparmágnás, „alumínium-király” Oleg Gyeripaszka ugyanis 2018 áprilisában az Egyesült Államok szankciós listájára került, és emiatt nem vettek részt az idei fórumon. Valójában az Egyesült Államok szankciós listáján való szereplés még nem jelentett volna feltétlenül akadályt, azonban a háttérben erős amerikai nyomás volt érezhető, és **a rendezvény szervezői jelezték az orosz milliárdosok felé, hogy részvételük a fórumon nem kívánatos**²⁴ Ehhez azért hozzátartozik, hogy a Davosi Fórumon való részvétel nem ingyenes, a résztvevők elég nagy összegeket költenek arra, hogy bekerüljenek a világ egyik legmeghatározóbb elit gazdasági klubjába, vagyis amennyiben a szervezők pénzt fogadtak volna el az orosz milliárdosoktól vagy cégeiktől, azzal már az ellenük hozott amerikai szankciók hatálya alá estek volna.

A Financial Times forrásaira hivatkozva arról írt, hogy 2018-ban még az orosz elnök, Vlagyimir Putyin részvétele is komolyan felmerült – kerekén tíz év után most vett volna először részt a fórumon –, azonban az orosz résztvevőket ért hátrányos megkülönböztetések miatt a részvétele lehetetlenné vált.²⁵ A helyzet Moszkva és a fórum szervezői között olyannyira elmérgesedett, hogy **felmerült a fórum bojkottja is Oroszország részéről**. A tiltást orosz nyomásra

végül feloldották²⁶, de a legfontosabb orosz üzletemberek idén távol maradtak Davostól, és az orosz delegációt a gazdaságfejlesztési miniszter, a 36 éves Makszim Oreskin képviselte.

Oroszország részvétele így a fórumon korlátozott lett, és a hagyományosan orosz képviseletnek helyet adó Orosz Ház is néhány hónapig leállt a programok szervezésével, és végül szinte az utolsó pillanatban nyitott csak ki. Az orosz milliárdosok és ezzel együtt a legnagyobb orosz cégek távolmaradása minden bizonnyal a szervezőket is rosszul érintette, hiszen az orosz

cégek szponzorációs pénzei fontos bevételi forrást jelentettek a Fórum számára.

Makszim Oreskin orosz gazdaságfejlesztési miniszter legfontosabb feladata az volt a fórumon, hogy meggyőzze a befektetőket arról, hogy Oroszországba fektessenek. Véleménye szerint Oroszországot félreértik a Nyugaton, és szándékosan teszik ellenséggé: Oreskin szerint a gazdasági problémák miatt külső ellenséget kerestek, amit Kreml képében találtak meg.²⁷

A fórumon beszélt még Borisz Titov, az üzleti szféráért felelős orosz ombudsman – aki egyébként 2018-ban elnöki pozícióért is indult a választásokon. Titov szerint **az orosz KKV-szektor és az orosz reálgazdaság nem érzi meg a nyugati szankciók hatásait**, azok sokkal érzékenyebben függnék a belpolitikai eseményektől.²⁸ Véleménye szerint a külföldi befektetők **még mindig sokkal kevésbé tartják kockázatosnak Oroszországban befektetni**, mint a többi BRICS országban: Indiában, Braziliában, Dél-Afrikában vagy akár Kínában.²⁹

Készítette: **Bendarzsevszkij Anton, Gere László, Maráczai Fanni**

PAIGEO - Policy Brief

Felelős szerkesztő: Bendarzsevszkij Anton
Szerzők: Bendarzsevszkij Anton, Csenger Ádám, Czirják Ráhel, Eszterhai Viktor, Gere László, Klemensits Péter, Maráczai Fanni, Miklós Katalin, Mogyorósi Alexandra, Polyák Eszter, Róma Ádám, Zoltai Alexandra

Kiadja a Pallas Athéné Innovációs és Geopolitikai Alapítvány ©
HU-1014 Budapest, Úri utca 21.
www.geopolitika.hu

ISSN 2498-7697

Képek forrása

- www.shutterstock.com (borítókép, 4. kép)
- World Economic Forum. www.weforum.org (1. kép (Antonio Guterres): World Economic Forum, 2. kép (Shinzo Abe): Manuel Lopez, 3. kép (Angela Merkel): Ciaran McCrickard).

- Roscongress Photo Bank (5. kép).
<http://photo.roscongress.org/en/58/photos/list?PhotosContainerId=1645&OnlyVisible=True&OrderDirection=Asc>

Jegyzetek

¹ CHANTANAYINGYONG, Fon Mathuros, PARKER, Ceri (2019): Who's coming to Davos 2019? World Economic Forum, 19 Jan 2019. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/everything-you-need-to-know-about-davos-2019/>

² Uo.

³ VANHAM, Peter (2019): A brief history of globalization. World Economic Forum, 17 Jan 2019.

<https://www.weforum.org/agenda/2019/01/how-globalization-4-0-fits-into-the-history-of-globalization/>

⁴ CHAINEY, Ross (2019): Your essential reading list for Davos 2019. World Economic Forum. 20 Jan 2019.

<https://www.weforum.org/agenda/2019/01/your-essential-reading-list-for-davos-2019/>

⁵ CHANTANAYINGYONG, Fon Mathuros, PARKER, Ceri (2019): Who's coming to Davos 2019? World Economic Forum, 19 Jan 2019. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/everything-you-need-to-know-about-davos-2019/>

⁶ PARKER, Ceri (2019): The world economy is like cross country skiing, says Christine Lagarde. World Economic Forum, 21 Jan 2019. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/why-the-world-economy-is-like-cross-country-skiing-by-christine-lagarde/>

⁷ GUTTERES, Antonio (2019): António Guterres: Read the UN Secretary-General's Davos speech in full. World Economic Forum, 24 Jan 2019. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/these-are-the-global-priorities-and-risks-for-the-future-according-to-antonio-guterres/>

⁸ US Department of State (2019): Remarks to the World Economic Forum. 22 Jan 2019.

<https://www.state.gov/secretary/remarks/2019/01/288524.htm>

⁹ WEF (2019): Mapping Paths to Stability in Venezuela. World Economic Forum Liveblog, 22 Jan 2019.

<https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-annual-meeting/sessions/mapping-paths-to-stability-in-venezuela>

¹⁰ ABE, Shinzo (2018): 'Defeatism about Japan is now defeated': Read Abe's Davos speech in full. World Economic Forum, 23 Jan 2019. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/abe-speech-transcript/>

¹¹ PARKER, Ceri (2019): New Zealand will have a new 'well-being budget,' says Jacinda Ardern. World Economic Forum, 23 Jan 2019. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/new-zealand-s-new-well-being-budget-will-fix-broken-politics-says-jacinda-ardern/>

¹² RAMAPHOSA, Cyril (2019): Why South Africa is on a path of economic renewal. World Economic Forum 24 Jan 2019. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/south-africa-continues-on-a-path-of-economic-renewal/>

¹³ WEF (2019): Special Address by Giuseppe Conte, Prime Minister of Italy. World Economic Forum Liveblog, 25 Jan 2019. <https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-annual-meeting/sessions/special-address-by-giuseppe-conte-prime-minister-of-italy>

¹⁴ WEF (2019): Special Address by Pedro Sánchez, Prime Minister of Spain. World Economic Forum Liveblog, 23 Jan 2019. <https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-annual-meeting/sessions/special-address-by-pedro-sanchez-prime-minister-of-spain>

¹⁵ WEF (2019): Special Address by Angela Merkel, Federal Chancellor of Germany. World Economic Forum Liveblog, 23 Jan 2019. <https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-annual-meeting/sessions/special-address-by-angela-merkel-federal-chancellor-of-germany>

¹⁶ ATTENBOROUGH, David (2019): David Attenborough: 'The Garden of Eden is no more'. Read his Davos speech in full. World Economic Forum, 21 Jan 2019.

<https://www.weforum.org/agenda/2019/01/david-attenborough-transcript-from-crystal-award-speech/>

¹⁷ MPHUTHING, Poppie (2019): Future of work: 5 top insights from Davos experts. World Economic Forum, 25 Jan 2019. <https://www.weforum.org/agenda/2019/01/future-of-work-5-top-trends-from-davos/>

¹⁸ WANG, Qishan (2019): Chinese Vice-President Wang Qishan delivers speech in Davos. China Daily, 23 Jan 2019. http://www.chinadaily.com.cn/a/201901/23/WS5c487532a3106c65c34e622e_1.html

¹⁹ Uo.

²⁰ YANG Yi (2019): Spotlight: Chinese vision of global governance gaining further support at Davos. Xinhuanet, 24 Jan 2019.

http://www.xinhuanet.com/english/2019-01/24/c_137770535.htm

²¹ ELLIOTT, Larry: George Soros: China is using tech advances to repress its people. Guardian, 24 Jan 2019.

<https://www.theguardian.com/business/2019/jan/24/george-soros-china-using-tech-advances-to-repress-its-people>

²² u.o.

²³ LONG, Heather: In Davos, U.S. executives warn that China is winning the AI race. Washington Post, 24 Jan 2019.

https://www.washingtonpost.com/business/2019/01/23/davos-us-executives-warn-that-china-is-winning-ai-race/?noredirect=on&utm_term=.36d7537efad7

²⁴ „Sajtó: Deripaszkat, Vekszelberget és Kosztyint megkérték arra, hogy ne jöjjenek a Davosi Fórumra”. In: BBC Russia, 2018.11.06. <https://www.bbc.com/russian/news-46114954> (2019.02.01.)

²⁵ FOY, Henry; SEDDON, Max: „Russian business trio told to stay away from Davos”. In: Financial Times, 2018.11.06., <https://www.ft.com/content/f07de876-e1c0-11e8-a6e5-792428919cee> (2019.02.01.)

²⁶ FOY, Henry: „Davos bows to Moscow pressure to lift ban on Russian trio”. In: Financial Times, 2018.12.16. <https://www.ft.com/content/734d664a-0125-11e9-99df-6183d3002ee1> (2019.02.01.)

²⁷ SAMINA, Olga; MILJUKOVA, Olga: „Miként próbálták meggyőzni a befektetőket, hogy fektessenek Oroszországba, és mi sikerült belőle”. In: BBC Russia, 2019.01.23. <https://www.bbc.com/russian/news-46893635> (2019.02.01.)

²⁸ U.o.

²⁹ U.o.